

A. TEORIA FILMULUI

TEMATICA

1. Căutarea „esenței”, a „naturii” sau a „specificului” cinematografului – preocuparea numărul unu a epocii „clasice” din istoria ideilor despre cinema.
2. Primul val de teoreticieni (Lev Kuleșov, Vsevolod Pudovkin, Rudolf Arnheim) și trăsătura comună a programelor lor: identificarea „esenței” cinematografului cu capacitatea sa de a stiliza realitatea.
3. Serghei Eisenstein: privire monografică.
4. Al doilea mare val de teorie (André Bazin, Siegfried Kracauer): respingerea stilizării agresive îmbrățișate de predecesori și identificarea „esenței” cinematografului cu „realismul său congenital”.
5. André Bazin și neorealismul italian.
6. *Cahiers du cinéma* în epoca Bazin: de la „cultul” realismului la „cultul” autorilor hollywoodieni (*“la politique des auteurs”*).
7. Preocupările teoretice ale lui Jean-Luc Godard: de la Bazin la Brecht și de la clasicism la Pop Art.
8. Trecerea de la vârsta „clasică” a reflecției despre cinema la epoca ei modernă (sau epoca Teoriei cu majusculă), prin renunțarea la obsesia „specificității” medium-ului în favoarea explicațiilor semiotico-psihanalitico-politice ale funcționării filmelor.
9. Studii culturale, studii de gen, *“queer studies”*.
10. Teorii despre specificul experienței vizuale în modernitate și postmodernitate: de la Walter Benjamin la Fredric Jameson.
11. Curentul cognitivist (David Bordwell, Noël Carroll): viața teoriilor după apusul Teoriei.

BIBLIOGRAFIE

1. Arnheim, Rudolf, *Film as Art*, University of California Press, Berkeley, 1967.
2. Bazin, André, *Qu'est-ce que le cinéma?*, Les Éditions du Cerf, Paris, 2002.
3. Bordwell, David, *On the History of Film Style*, Harvard University Press, 1997.
4. Bordwell, David, *The Cinema of Eisenstein*, Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts, 1993
5. Bordwell, David; Carroll, Noël (editori), *Post-Theory: Reconstructing Film Studies*, The University of Wisconsin Press, Madison, 1996.
6. Carroll, Noël, *Theorizing the Moving Image*, Cambridge University Press, 1996
7. Eisenstein, Serghei M., *Articole alese*, Editura Cartea Rusă, București, 1957.
8. Gorzo, Andrei, *Lucruri care nu pot fi spuse altfel: Un mod de a gândi cinemaul, de la André Bazin la Cristi Puiu*, Editura Humanitas, București, 2012.
9. Jameson, Fredric, *The Cultural Turn: Selected Writings on the Postmodern 1983-1998*, Verso, London-New York, 1998.
10. Margulies, Ivone, *Nothing Happens: Chantal Akerman's Hyperrealist Everyday*, Duke University Press, 1996.
11. Mast, Gerald; Cohen, Marshall; Braudy, Leo (editori), *Film Theory and Criticism: Introductory Readings*, Oxford University Press, 1992.
12. Wood, Robin, *Hollywood from Vietnam to Reagan... and Beyond*, Columbia University Press, New York, 2003.

B. ISTORIA FILMULUI ROMÂNESC ȘI UNIVERSAL

TEMATICA

1. Lumière și Méliès: privire comparativă.
2. Rolul lui David Wark Griffith în devenirea filmului ca artă.
3. Școala comediei burlești: Mack Sennett și studioul Keystone.
4. Filmul clasic suedez ca școală națională. Victor Sjöström și Mauritz Stiller.
5. Expresionismul german: poetica și măestrul săi.
6. *Kammerspiel*-ul și operele sale fundamentale.
5. Mari măestri ai comediei burlești: Charlie Chaplin și Buster Keaton
6. Școala clasică sovietică. Universul stilistic al lui Eisenstein, Pudovkin și Dovjenko.
7. "Impresionismul francez": de la teorie la practică.
8. Realismul social și psihologic al lui Erich von Stroheim.
9. Consecințele tehnice și estetice ale apariției sonorului.
10. Westernul. John Ford, un maestru al genului.
11. Genuri cinematografice tipic americane la începutul sonorului: filmul cu gangsteri, filmul *noir*.
12. Comedia și *musical*-ul în Hollywood-ul anilor '30.
13. Cinematograful american în anii '30. Contribuția lui Hitchcock și a lui Korda.
14. Școala documentaristă britanică. Contribuția lui John Grierson.
15. Filmul sovietic la apariția sonorului și între cele două războaie mondiale. Opera lui Eisenstein.
16. Cinematograful german la începuturile sonorului. De la *M* de Fritz Lang, la *Triumful voinței* de Leni Riefenstahl.
17. Contribuția lui Orson Welles la progresul limbajului cinematografic.
18. Realismul poetic francez. Jean Renoir, René Clair, Marcel Carné.
19. Neorealismul italian. O nouă estetică cinematografică și corifeii săi: Roberto Rossellini, Vittorio De Sica, Luchino Visconti.
20. Desprinderea de neorealism a lui Michelangelo Antonioni și a lui Federico Fellini.
21. "Noul val francez", o reformă estetică și morală. François Truffaut și Jean-Luc Godard.
22. Free Cinema și cineaștii săi marcanți: Lindsay Anderson, Tony Richardson, John Schlesinger, Karel Reisz.
23. Universul filosofic și stilistic al lui Ingmar Bergman.
24. New American Cinema.
25. Școala poloneză și școala cehă de film. Wajda, Zanussi, Kieslowski, Forman, Menzel.
26. Cei "trei mari B" ai cinematografului spaniol: Buñuel, Bardem, Berlanga.
27. "Tânărul cinema" vest-german.
28. Cinematograful japonez. Kurosawa, Mizoguchi, Ozu.
29. Cinema Nôvo brazilian.
30. Noul Hollywood
31. Momentul "Independența României": coordonate culturale și estetice.
32. Regizori români în perioada interbelică: Jean Mihail, Jean Georgescu, Ion Șahighian.
33. Filmul românesc de animație: de la Marin Iordă la Ion Popescu-Gopo.
34. Filmul românesc al anilor '50. Contribuția lui Victor Iliu.
35. Liviu Ciulei și filmele sale.
36. Lucian Pintilie și filmele sale.
37. Realism și pseudorealism în filmul românesc al anilor '60.

38. Filmul istoric românesc: contribuția lui Lucian Bratu, Sergiu Nicolaescu, Mircea Drăgan, Malvina Urșianu.
39. Coordonate estetice în opera "generației '70"
40. Literatura română pe ecran. Ecranizări marcante
41. Cinematograful românesc post-revoluționar.

BIBLIOGRAFIE

1. Barna, Ion, *Lumea filmului*, Ed. Meridiane, București, 1971.
2. Bazin, André, *Ce este cinematograful?*, Ed. Meridiane, 1968.
3. Bordwell, David; Thompson, Kristin, *Film History: An Introduction*, Mc Graw Hill Higher Education, University of Wisconsin, 2002.
4. Cabel, Nicolae, *Victor Iliu*, Ed. Meridiane, București, 1997.
5. Cantacuzino Ion, *Momente din trecutul filmului românesc*, Ed. Meridiane, București, 1965.
6. Caranfil, Tudor, *Vârstele peliculei*, Ed. Semne, București, 1998.
7. Caranfil, Tudor, *Dicționar universal de filme*, Ed. Litera Internațional, București, 2003.
8. Caranfil, Tudor, *Cetățeanul Kane, «Romanul» unui film* (Ediția a II-a, revăzută și adăugită), Ed. Cartea Românească, București, 2008.
9. Căliman, Călin, *Istoria filmului românesc 1897-2000*, Editura Fundației Culturale Române, București, 2000.
10. Căliman, Călin, *Istoria filmului românesc 1897-2010*, Editura Contemporanul, București, 2011.
11. Cernat, Manuela, *A Concise History of the Romanian Film*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1982.
12. Corciovescu, Cristina; Rîpeanu, Bujor, *Cinema...un secol și ceva*, Ed. Curtea Veche, București, 2002.
13. Darian, Adina, *Free Cinema*, Ed. Meridiane, București, 1967.
14. Duma, Dana, *Gopo*, Ed. Meridiane, București, 1996
15. Fellini, Federico; Grazzini, Giovanni, *Fellini despre Fellini*, Ed. Humanitas, București, 2002.
16. Gabrea, Radu, *Werner Herzog și mistica renană*, Ed. Semne, București, 2004.
17. Iliu, Victor, *Fascinația cinematografului*, antologie de Bianca Sofia Iliu și George Littera, Ed. Meridiane, București, 1973.
18. Kieslowski, Krzysztof, Stok Danusia (editor), *Kieslowski despre Kieslowski*, Ed. Allfa, București, 1995.
19. Leutrat, Jean Louis, *Cinematograful de-a lungul vremii – o istorie*, Ed. All Educational, București, 1995.
20. Littera, George, *Istoria filmului universal 1895-1945*, Ed. UNATC Press, București, 2011.
21. Marie, Michel, *Noul val francez*, Ed. IBU Publishing, București, 2010.
22. Mihăilescu, Magda, *François Truffaut, bărbatul care iubea filmele*, Ed. Curtea Veche, București, 2009.
23. Potra, Florian, *Aurul filmului, vol 1 și 2*, Ed. Meridiane, 1984.
24. Sadoul, Georges, *Istoria filmului*, Ed. Științifică, București, 1960.
25. Vâjeu, Titus, *Andrzej Wajda, Omul de celuloid*, Ed. Clusium, Cluj, 2005.
26. ****A șaptea artă – scrieri despre arta filmului*, vol. 1 și 2, Ed. Meridiane, București, 1975.

27. *** *Cele mai bune 10 filme românești ale tuturor timpurilor, stabilite prin votul a 40 de critici* (coordonatori Magda Mihăilescu și Cristina Corciovescu), Ed. Polirom, București, 2010.

28. *** *Cinematograful românesc contemporan, 1949-1975* (coordonatori Ion Cantacuzino și Manuela Gheorghiu), Ed. Meridiane, București, 1976.

C. SCENARISTICĂ

TEMATICA

1. Cristalizarea unei noi "meserii" la începutul secolului XX. Primii scenariști, primele scenarii.
2. Scurt metrajul – controversa definiției.
3. Teoria scurt metrajului *apud* Raskin.
4. Scenariul ca structură tinzând către altă structură.
5. Discursul despre scenariu la intersecția dintre istorie, teorie și practica scenaristicii.
6. Conceptul de "scripting" (Maras).
6. "Schizofrenia" industriei – separarea concepției de execuție.
7. Scenariul ca literatură – argumente pro și contra de-a lungul istoriei teoriilor de film.
8. Despre temă.

9. Etapele dezvoltării scenariului de lung metraj.
10. Despre *synopsis* – un singur cuvânt, mai multe înțelesuri.
11. Despre *treatment* ca varianta intermediară de lucru în atelierul scenaristului.
12. Definiția ritmemei. Teoria funcțiilor narative.
13. Pro și contra Propp (Bordwell vs. Propp, Carabăț vs. Bordwell).
14. Metoda “plot point”- urilor aplicată pe teoria clasică a lui Carabăț (finalurile de ritmemă).
15. Retardarea ca procedeu al insolitării. O tipologie a suspansului.
16. Eroul și lipsa. Agent vs. pacient.
17. Definiția eroului *apud* Vogler. Mentor vs. Erou.
18. Cardinală (Carabăț), central plot (Mc Kee), main plot (Seger & alii).
19. Teoria celor trei acte înainte de “evangheliștii” americani – o scurtă privire diacronică.
20. Pro și contra “trei acte”: Field, Truby, Jenn, Carriere, Carabăț.
21. Paradigma narativă a lui Field. Introducerea conceptului de “midpoint”.
22. “Plot point”, “turning point”, răsturnări de situație.
23. Cele cinci elemente ale *story design*-ului.
24. Etapele “drumului” (paradigma narativă a lui Vogler).
25. O definiție generoasă a “adaptării”: Linda Seger.
26. “Story spine” (paradigma narativă a lui Seger).
27. Teoria subplotului.
28. “Cei șapte pași ai structurii clasice” (Truby).
29. “22 steps” – Paradigma lui Truby, o nouă perspectivă asupra “clasicei” teorii a celor trei acte.
30. “Art” vs. “craft” (meșteșug vs. talent, inspirație vs. rețetă...)
31. “Zen in the art of writing” – Poetici și metode – Bradbury, King, Goldman, Esterhazy, Carriere, Wilder, Lumet, Towne, Schrader etc.
32. Serie vs. serial. Serie vs. mini-serie. Soap vs. “tele-novella”. Caracteristici ale construcției narative ale formatelor de televiziune.
33. O tipologie a formatelor de televiziune. Dihotomiile esențiale.
34. Dihotomia Méliès / Lumière aplicată formatelor de televiziune.
35. Docudrama, un format la intersecția dintre cinema și televiziune.

BIBLIOGRAFIE

- Abercrombie, N., *Television and Society*, Polity Press, Cambridge, 1996
- Argenti, Paul, *Elements of Style for Screenwriters*, Lone Eagle Publishing Co., US, 1998
- Aristotel, *Poetica*, Ed. Științifică, București, 1957
- Balazs, Bela, *Filmul ca artă*, E.S.P.L.A, București, 1957
- Bignell, Jonathan, Orlebar, Jeremy, *Manual practic de televiziune*, Polirom, Iași, 2009
- Booth, Wayne C., *Retorica romanului*, Univers, București, 1976
- Bordwell, David, *ApPropriations and ImProprieties: Problems in the Morphology of Film Narrative*, Cinema Journal, 27, NO. 3, Spring 1988
- Bourdieu, Pierre, *Despre televiziune*, Ed. Meridiane, București, 1998
- Bradbury, Ray, *Zen in the art of writing – releasing the creative genius within you*, - Bantam Books, 1992
- Brady, John (interviuri de), *The Craft of the Screenwriter*, Simon and Schuster, New York, 1982
- Bremond, Claude, *Logica povestirii*, editura Univers, București, 1981

- Briggs, Asa, Burke, Peter, *Mass Media, O istorie socială*, Collegium, Polirom, Iași, 2005
- Carabăț, Dumitru, *De la cuvânt la imagine*, editura Meridiane, București, 1987
- Carabăț, Dumitru, *Studii de tipologie filmică*, București, Editura Fundației Pro, 2000
- Carriere, Jean-Claude, *Raconter une histoire*, FEMIS, Paris, 1992
- Carriere, Jean-Claude; Bonitzer, Pascal, *Exercice du scénario*, FEMIS, Paris, 1990
- Cooper, Pat & Dancyger, Ken, *Writing the short film*, Focal Press, 2000
- Crowe, Cameron, *Conversations with Billy Wilder*, Faber and Faber, London, 1999
- Eisenstein S. M., *Articole alese*, Cartea Rusă, București, 1958
- Eszterhas, Joe, *Hollywood Animal*, Random House, UK Edition,
- Field, Syd, *Screenplay – The Foundations of Screenwriting*, Dell Publishing, US 1994
- Field, Syd, *The screen-writer's workbook*, New York, Dell Publishing, 1984
- Fiske, John, Hartley, John, *Semnele televiziunii*, Institutul European, Iași, 2002
- Goldman, William, *Which lie did I tell*, London Bloomsbury Publishing Plc., 2000
- Goldman, William, *Adventures in the screen trade, a personal view of Hollywood*, London, Abacus, 1996
- Jenn, Pierre, *Techniques du Scénario*, FEMIS, Paris, 1991
- Mallender, Ariane, *Cum să scrii pentru multimedia – Tehnici de scriere interactivă. Rezumatul. Derularea. Scenariul*, Collegium, Polirom, 2008
- Maras, Steven, *Screenwriting – History, Theory and Practice*, Wallflower Press, London, 2009
- McGilligan, Patrick, *Backstory 1, interviews with screenwriters of Hollywood's golden age*, University of California Press, 1986
- McGilligan, Patrick, *Backstory 2, interviews with screenwriters of the 1940s and 1950s*, University of California Press, 1991
- McGilligan, Patrick, *Backstory 3, interviews with screenwriters of the 60s*, University of California Press, 1997
- Mc Kee, Robert, *STORY – Substance, Structure, Style, and the Principles of Screen writing*, London: Methuen Publishing Limited, 1999 USA, Harper Collins Publishers, 2005
- Owen, Alistair (edited by), *Story and Character – Interviews with British Screenwriters*, Bloomsbury, Great Britain, 2004
- Pasolini, Pier Paolo, *Scenariul ca structură tinzând către altă structură în „Caiete de documentare cinematografică” nr. 3/1967*, ANF, București
- Phillips, William H., *Writing short scripts*, Syracuse University Press, New York, 2nd Edition, 1999
- Propp, V. I., *Morfologia basmului*, editura Univers, București, 1971
- Pudovkin, Vsevolod, *Despre arta filmului*, ESPLA, București, 1969
- Raskin, Richard, *Story design in the short fiction film*, in Raindance Writers Lab. Elliot Grove. London: Focal Press, 2008; pp. 119-125
- Rosenthal, Alan, *Writing docudrama, dramatizing reality for film and TV*, Focal Press, 1995
- Salé, Christian, *Les scenaristes au travail*, 5 Continents – Hatier, Renens, 1982
- Schrader, Paul (despre), *Schrader on Schrader & Other writings* – edited by Kevin Jackson, Faber & Faber, London 1992
- Seger, Linda, *Making a good script great*, Hollywood, Samuel French trade, 2nd ed., 1994
- Seger, Linda, *The Art of Adaptation: Turning Facts and Fiction into Film*
- Șerbănescu, Andra, *Cum se scrie un text*, ed. Ila, București, Polirom, 2001
- Thurlov, Clifford, *Making short films – The complete guide from script to screen*, Berg, US/UK 2nd Edition, 2008
- Tomașevski, Boris, *Teoria Literaturii – Poetica*, editura Univers, București, 1973

- Truby, John, *The Anatomy of a Story: 22 steps to becoming a master storyteller*, Faber& Faber, 1s edition 2007
- Vianu, Tudor, *Estetica cinematografului, în "A șaptea artă"*, antologie, editura Meridiane, București
- Vogler, Cristopher, *The Writer's Journey – Mythic structure for writers*, 3rd Edition, Michael Wiese Productions, California, 2007